

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Póczak Balázs ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - Szakonyi Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a ... Törvényszék 2014. december hó 3. napján kelt .... számú ítélete ellen az alperes részéről 126. és 128. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.842.822,- forintot a felperes jogelődje által érvénytelen vállalkozási szerződés alapján teljesített szolgáltatás pénzbeli ellenértékének megtérítése címén, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy alperes a ... számú főút 27+2017-53+933 km szakaszán elvégzendő földmunka, töltésepítési és CKT T2 cement stabilizációs munkáira 2010 júliusában szóbeli megállapodást kötött felperes jogelődjével, a **W.** Kft.-vel. Kifejtette, hogy az 1997. évi LXXVIII. tv. (Étv.) 2. § 36. pontja, 39/A. § (6) bekezdése, és a 191/2009.(IX.15.) Kormányrendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szóbeli megállapodás - a kötelező írásbeliség hiánya miatt - a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint semmis.

Kiemelte, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeit az 1/2010.(VI.28.) PK vélemény 8. pontja értelmében a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kell megítélni. Megállapította, hogy a felperesi jogelőd teljesítése 5.842.822,- forint volt, melynek megfizetésére az alperes a Ptk. 361. §-a alapján köteles. Utalt arra, hogy **B.** igazságügyi szakértő szakvéleményét fogadta el - szemben a **L.** szakértő által kimunkált 5.279.642,- forint összeggel - mivel az alperes a 2010. szeptember hó 6. napján készített tételes felmérésében a jogelőd teljesítését szintén ebben az összegben ismerte el.

Az alperes beszámítási kifogását alaptalannak találta. Megállapította, hogy érvényes szerződés hiányában az alperes a felperes helyett elvégzett munkák, a minőségvizsgálat költségei megtérítésére, és a garanciális visszatartás összegére nem tarthat igényt. Kifejtette, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a felperesi jogelőd munkavégzése során a n.-i telephelyen egy kapu leszakításával vagyoni kárt, illetve az alperes jó hírnevének megsértésével nem vagyoni kárt okozott alperesnek.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, 126. sorszám alatt a beszámítási kifogásnak helyt adó döntés meghozatalát, majd a 128. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés részletes indokolásában a marasztalási összeg 2.338.092,- forintra leszállítását kérte. A fellebbezés részletes indokolásában sérelmezte, hogy a felperesi jogelőd az alperessel szembeni követeléséből 2.950.000,- forintot a L. Kft.-re engedményezett, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a felperes „perlési jogosultságát” nem vizsgálta. Hivatkozott arra, hogy L. igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján a felperes által elvégzett munkák ellenértéke 5.279.642,- forint, figyelemmel arra is, hogy a 2010. szeptember hó 6. napján általa készített tételes felmérés nem minősült a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek. Kiemelte, hogy ezzel szemben a Ptk. 6. §-a alapján a felperesi jogelőd helyett elvégzett, illetve elvégeztetett munkák beszámításának van helye 2.941.550,- forint összegben, mivel a felperes magatartása alapján az alperes feltételezhette, hogy a felperes a munkákat elvégzi. Hivatkozott arra, hogy a felperesi jogelőd hiányos és hibás teljesítése többletköltséget okozott az alperesnek.

A felperes részletes indokolt fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az alperes B. igazságügyi szakértő szakvéleményében megállapított 5.842.822,- forint szolgáltatás értéketösszegezésében nem vitatta, .... sorszámú előkészítő iratában a szakvéleményt elfogadta, a 44. sorszámú előkészítő iratban az 5.842.822,- forint összegű felperesi teljesítéssel szemben terjesztett elő beszámítási kifogást. A fellebbezési határidőn belül ....sorszám alatt előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított összegezését nem vitatta, és nem hivatkozott a felperes keresetjogi joga hiányára sem, kizárólag a beszámítási kifogás elutasítását sérelmezte, és a beszámítási kifogásnak helyt adó döntés meghozatalával kérte a kereset elutasítását. A fellebbezési határidő lejártát követően érkezett beadványában hivatkozott arra, hogy a felperes által nyújtott szolgáltatás pénzbeli ellenértéke az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított összeggel szemben 5.279.642,- forint, és arra, hogy a felperes keresetjogi joga az engedményezésekre tekintettel nem áll fenn. A Pp. 247. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési, illetőleg a csatlakozó fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel, illetőleg csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni. Egyébként a fellebbezési illetőleg a

csatlakozó fellebbezési kérelmet - a tárgyalás bezárásig - meg lehet változtatni. A fellebbező fél tehát a fellebbezését a másodfokú tárgyalás berekesztéséig megváltoztathatja, kiegészítheti bizonyos korlátok között. Egyik oldalról állít korlátot a 247. § (1) bekezdésében foglalt keresetváltoztatás tilalma, másrészt a (2) bekezdésben megfogalmazott részjogerő beállta, ami miatt a fellebbezést az elsőfokú ítéletnek eredetileg fellebbezéssel nem érintett részeire kiterjeszteni nem lehet. A fellebbező fél a fellebbezési határidő leteltét követően már nem támadhatja alappal a vele szemben előterjesztett kereset összecszerűségét, ha azt sem az elsőfokú eljárás során, sem pedig a fellebbezésében nem vitatta (BH2003/449. szám alatt közzétett eseti döntés).

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a beszámítási kifogás - fellebbezésben sérelmezett három tétele - elutasítására vonatkozó részében bírálta felül, nem vizsgálhatta a fellebbezési határidő lejártát követően a kereset összecszerűsége és a keresetösszevétel jog tekintetében előterjesztett alperesi kérelmet.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy érvényes szerződés hiányában a felperesi jogelőd által vállalt, és el nem végzett építési munkáról nem lehet szó, és így alperes az elmaradt munkavégzéssel kapcsolatos ráfordításai - a Z. Kft. által elvégzett tereprendezés, és az alperes saját kapacitással elvégzett munkái - megtérítésére nem tarthat igényt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásával mindenben egyetért, érvényes szerződés hiányában az alperes nem követelheti a Z. Kft. illetve az alperes által elvégzett munka díját, érvényes szerződés hiányában az el nem végzett munka díja fogalmilag kizárt. A vállalkozási szerződés érvénytelensége folytán ez okból az alperes kártérítést nem követelhet, nem alapíthat kártérítési igényt az érvénytelen szerződés nem teljesítése, de az érvényes szerződés hiányára sem.

Alaptalan a Gy. Kft. bevonása miatt a felperesi jogelőd által vállalt, és a Gy. Kft.-nek kifizetett díjkülönbözete tekintetében előterjesztett kártérítési igény is.

Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott Ptk. 6. § és a Ptk. 339. § közötti alapvető különbség az, hogy a Ptk. 6. §-ára alapított igény esetében a kár a károsult magatartásával, a károsult magatartás pedig egy másik személy szándékos magatartásával áll okozati összefüggésben (BDT2005/1196. szám alatt közzétett eseti döntés), a kár a károsult magatartásának következménye. A Ptk. 339.§ körében viszont az okozati összefüggés a jogellenes magatartás és a bekövetkezett kár között áll fenn.

Az alperes károsodása az alperes tényállítása szerint azért következett be, mert a felperes nem végezte el a vállalkozási szerződés szerinti munkát, e tényállás szerint tehát a kár a „felperes” mulasztásából, és nem az alperes saját magatartásából következett be, így a Ptk. 6. §-ának alkalmazása szóba sem kerülhet. Érvényes szerződés hiányában azonban a felperes nem mulasztott, így ez okból kártérítésre sem kötelezhető.

A biztatási kár alapjául szolgáló tényállás legfeljebb az lehetne e perben, hogy az alperes a szerződés érvényes létrejöttében bízva utasította a felperest a munka elvégzésére, és e munkavégzésből eredően érte kár. A biztatási kár megtérítésének azonban több együttesen fennálló feltétele van, amelyek a következők: az előidéző magatartás szándékossága, a károsodott személy konkrét tevékenysége, a károsodott személy jóhiszeműsége, alapos ok, a károsodás bekövetkezése, az önhiba hiánya és az okozati összefüggés. A feltételek között felsorolt önhiba hiánya azt jelenti, hogy csak az a fél tarthat igényt az utaló magatartással okozott kár megtérítésére, akit önhibáján kívül ér a károsodás. Az ilyen kár keletkezésében a károsult közrehatása fogalmilag kizárt (BH1986/69. szám alatt közzétett eseti döntés), így már a részbeni károsulti önhiba esetén is alaptalan a biztatási kár iránti igény.

A perbeli esetben a munka megkezdésére az alperes utasította a felperest annak ellenére, hogy a felek között írásba foglalt szerződés megkötésére nem került sor. Az alperestől, mint kivitelezéssel foglalkozó szakszervezettől, a szerződéskötés körében az elvárható magatartás írásba foglalt szerződés megkötése lett volna. Ennek elmulasztása az alperes kockázata, nem hivatkozhat arra, hogy a felek között az érvényes szerződés létrejöttében bízva szenvedett kárt, mulasztása, mint önhiba kizárja a biztatási kár igény érvényesítését, így további törvényi tényállási elemeket vizsgálni nem kellett.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése alaptalan volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes viseli felmerült költségeit, míg a másodfokú eljárás során a felperesnek költsége nem merült fel.

P é c s, 2015. április 15.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró